

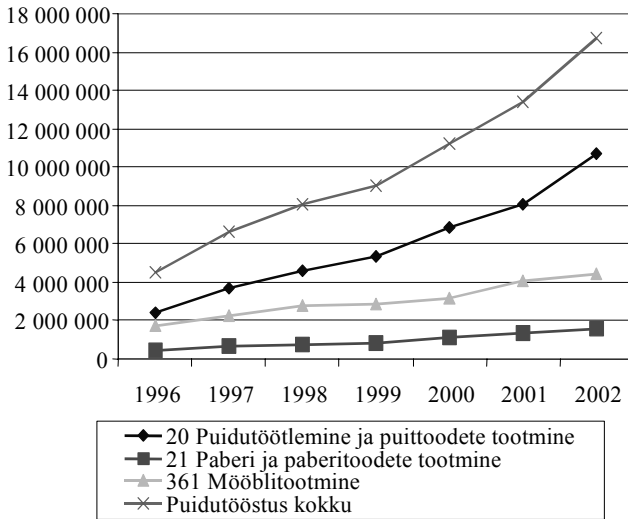
II OSA. EESTI PUIDUSEKTORI EKSPORDI KONKURENTSIVÕIME

5. EESTI PUIDUSEKTORI EKSPORDIVÕIME ÜLDINE ÜLEVAADE

R. Lättemägi, P. Vahter

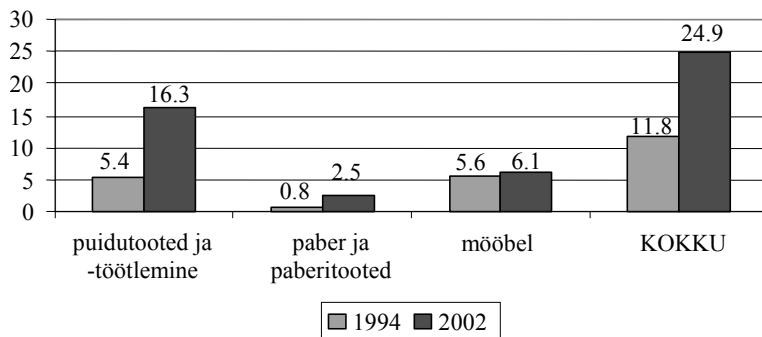
5.1. Eesti puidusektori struktuur ja peamised majandusnäitajad

Ülevaade. Puidu-, paberi- ja mööblitööstuse näol on tegemist pikkade traditsioonidega Eesti tootmisharudega, mis on sarnaselt kogu töötleva tööstusega pidanud 1990. aastatel läbima olulise restruktureerimisprotsessi ning kinnistama end välisurgudel, tuginedes sealjuures paljuski siinsele hinnaeelisele Lääne-Euroopa ettevõtetele võrreldes. Puidutööstuse ning ka paberi- ja mööblitööstuse toodangu müügi ja ekspordi kasv on olnud viimasel kümnel aastal märkimisväärne, kasvades ka muidu töötlevale tööstusele probleemsel 1999. aastal, kui töötleva tööstuse kogumüügi- ja ekspordinäitajad võrreldes eelneva aastaga langesid.

Joonis 5.1. Puidusektori realiseerimise netokäive 1996.–2002. a.

Puidusektori tähtsus Eesti majanduses ja kitsamalt töötlevas tööstuses on viimase kümne aasta jooksul pidevalt kasvanud. 2002. aastal andis puidu- ja paberitööstus juba ühe neljandiku töötleva tööstuse toodangust (vt joonis 5.2). Veel 1994. aastal moodustas puidutöötlemine ja puittoodete tootmine vaid 5,4%, mööblitootmine 5,6% ning paberitootmine tunduvalt alla 1% töötleva tööstuse müügist (samad suurusjärgud ka ekspordis). 2001. aastaks olid vastavad osakaalud juba 13,9%, 7,1% ja 2,4%. Kokku kasvas kõigi kolme haru suhteline osakaal töötlevas tööstuses seega kaks korda – müügi osas 11,9%lt 1994. a 23,4%ni 2001. aastal ning ekspordis vastavalt 13,8%lt ja 28,8%le. Seega on võrreldes käibega puidusektori panus Eesti ekspordis veelgi olulisem. Puidusektor on praktiliselt ainus töötleva tööstuse haru, mis tasakaalustab teiste tööstusharude loodavat negatiivset väliskaubandusbilanssi.

Joonis 5.2. Erinevate puidusektori allharude panus Eesti töötleva tööstuse kogukäibesse 1994. ja 2002. a % (Eesti Statistikaamet).

Puidu-, paberi- ja mööblitööstus on oluliselt rohkem välisurgudele orienteeritud kui Eesti töötlev tööstus keskmiselt (tabel 5.1). 2001. aastal oli ekspordi osakaal müügi käibes puidutöötlemises 60,7%, paberitööstuses 68,7% ning mööblitootmises 74% (võrreldes töötleva tööstuse keskmise 53,4%ga).

Tabel 5.1. Ekspordi osatähtsus tööstustoodangu müügis %

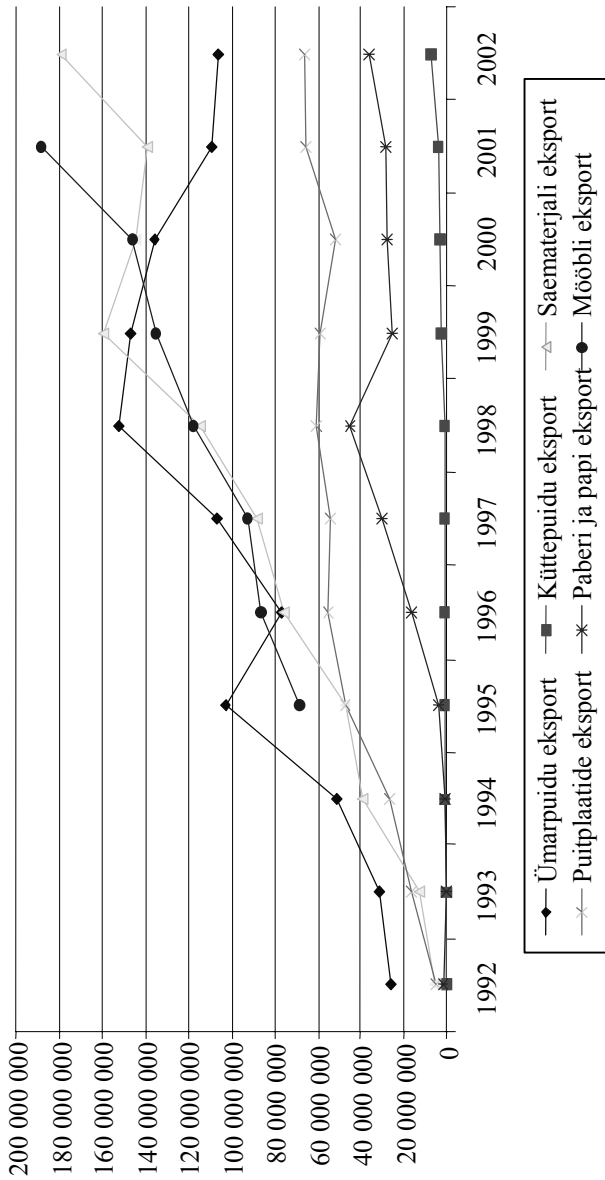
	1994	1996	1998	2000	2001
Töötlev tööstus	45,5	45,2	46	51,2	53,4
Puidutöötlemine ja puittoodete tootmine	53,2	59,9	54,1	67,1	60,7
Paberi ja paberitoodete tootmine	29,8	58	61	71,6	68,7
Mööblitootmine	56	61,6	65,5	71,8	74

Allikas: ESA.

Viimase kümnendi arengust tuleb toonitada ekspordi osakaalu suurt kasvu müügis, eriti märgatav on see olnud paberi ja paberitoodete osas. Põhilised ekspordiartiklid on saematerjal, puitmööbel, töötlemata puit ning puidust ehitusdetailid ja kokkupandavad puitehitised. Saematerjali järel on Eesti puidutööstuse toodangu ekspordis teisel kohal puitmööbel. Puitmööblit ja selle osi eksporditi Statistikaameti andmetel kõige rohkem Euroopa Liidu tähtsaimale mööbliturule Saksamaale (30%) keskmise hinnaga 27 970 krooni tonn. 17% puitmööblit eksporditi Soome hinnaga 31 848 krooni tonn. Taani eksporditava puitmööbli keskmine hind oli 24 249 krooni tonn (13% toodangust). Kogu tootegrupi keskmine hind oli 28 123 krooni, keskmisest kõrgema hinnaga müüdi puitmööblit Soome. Samas, siin toodud autorite arvatud keskmiste hindade alusel nt eri riikidesse eksporditava toodangu kvaliteedialaste järelduste ja võrdluste tegemisse tuleks suhtuda reservatsioonidega – keskmine hind võtab siiski kokku kõigi antud riiki eksporditava ja väga erineva mööbli hinnad.

Peamised puidusektori toodangu sihtturud on Soome, Rootsi, Saksamaa, Suurbritannia ja Taani. Puidusektori ekspordi väga kiiret kasvu näitab joonis 5.3. Selgelt väljendub sellel joonisel ka suundumus ekspordida suuremat lisandväärtust sisaldavaid kaupu ekspordile. Ümarpalk asendub järk-järgult töödeldud puitmaterjalidega.

2001. aastal saavutas puidutööstus müüginahuks 7,22 miljardit krooni, ületades aasta varasema taseme koguni 16,8%. Ekspordis oli kasv samal aastal küll väiksem – 5,1%. Toodangu müügi kasvu on olnud võimalik püsivalt täheldada ka paberi- ja mööblitootmises, vastavalt 2001. a tõus 15,1% ja 25% võrreldes eelneva aastaga (ekspordi kasv 10,3 ja 28,9%).

Joonis 5.3. Eesti metsa-, puidu-, paberi- ja mööblitööstuse eksport 1992.–2002. a USD (FAOSTAT, 2003; Eesti Statistikaamet, 2003).

Eesti Statistikaameti andmetel tegutses käsitletavas kolmes harus 2001. aastal kokku 1184 ettevõtet, kus töötas 27 932 inimest (töötleva tööstuse ettevõtetest 28% ja töötajate arvust 23%). Nii töötajate kui ettevõtete arv antud kolmes harus kasvas 2001. a. võrreldes eelneva aastaga. Puidutöötlemises ja puittoodete tootmises olid tegevad 833 tootjat, paberitööstuses 42 ning mööblitootmises 308 ettevõtet (töötajaid vastavalt 14 918, 1672 ja 11 342). Üle saja töötajaga ettevõtete osakaal on samas võrdlemisi väike (3% ettevõtete arvust), 78% metsatööstuse ettevõtetest töötab alla 20 inimese.

Eesti puidutööstus on olnud ka välisinvestoritele püsivalt vägagi huvipakkuv majandusharu. Mõned olulisemad välisinvestorid puidusektoris on järgmised (firma nimi, tegevusala, välisinvestori lähteriik): Horizon Tselluloosi ja Paberi AS (paberitööstus, Singapur/Hongkong); AS Stora Enso Mets (metsamaterjali varumine, Soome/Rootsi); AS Balti Spoon (spoonitootja, USA); AS Valga Gomab Mööbel (mööbel, Rootsi); Finnforest Eesti AS (saematerjal, Soome); Flexa Eesti AS (mööbel, saematerjal, Taani).

Peale ekspordile orienteerituse paistab puidu- ja paberitootmine silma ka võrdlemisi kõrge tööjõu tootlikkuse poolest, võrreldes töötleva tööstuse keskmise tasemega. Nii puidutöötlemises kui ka paberitööstuses oli 2003. a I kvartalis ESA andmetel tööviljakus tunni- ja töökulude tootlikkus tunduvalt kõrgem kui töötlevas tööstuses keskmiselt, eriti paberi ja paberitoodete tootmises. Neist kahest harust erineb mööblitööstus, kus tootlikkuse näitajad jäävad puidutöötlemis- ja paberitootmissektorile tunduvalt alla, jäädes madalamaks ka töötleva tööstuse keskmisest tasemest. Tunnitootlikkus töötlevas tööstuses oli käsitletaval perioodil 314 krooni, ulatudes puidutöötlemises 456, paberi ja paberitoodete tootmises 728, kuid mööblitootmises vaid 252 kroonini.

Tabel 5.2. Välisosalusega ja kodumaisele kapitalil põhinevate ettevõtete majandustegevuse näitajad 2001. a

	Kodumaine ettevõtte (KE)	Välisosalusega ettevõtte (VOE)	Kokku	VOE/KE
Puidutööstus				
Ekspordi osa käibes %	49	79	60	1,61
Tootlikkus (käive/töötajate arv) tuh kr	721	724	722	1,01
Tootlikkus (käive 1000 töötunni kohta) tuh kr	413	419	415	1,01
Tootlikkus (lisandväärtus töötaja kohta) tuh kr	115	118	116	1,03
Tootlikkus (lisandväärtus 1000 töötunni kohta) tuh kr	66	68	67	1,04
Tööjõukulud töötaja kohta tuh kr	81	97	87	1,19
Põhivara töötaja kohta tuh kr	276	228	258	0,82
Käiberentaablus %	2	4,4	2,9	2,16
Kogu töötlev tööstus				
Ekspordi osa käibes %	39	67	53	1,70
Tootlikkus (käive/töötajate arv) tuh kr	476	574	520	1,21
Tootlikkus (käive tuhande töötunni kohta) tuh kr	270	329	297	1,22
Tootlikkus (lisandväärtus töötaja kohta) tuh kr	100	133	115	1,33
Tootlikkus (lisandväärtus 1000 töötunni kohta) tuh kr	57	76	65	1,34
Tööjõukulud töötaja kohta tuh kr	82	92	87	1,11
Põhivara töötaja kohta tuh kr	186	252	216	1,36
Käiberentaablus %	3,3	6,3	4,8	1,94

Allikas: Autori arvutused ESA 1996–2001 paneelandsmebaasi alusel.

Analüüsidest puidutööstuse ettevõtete majandustulemusi ESA paneelandmebaasi alusel, ilmneb mitmeid erinevusi kodumaisel ja väliskapitalil põhinevate ettevõtete vahel. Töötlevas tööstuses keskmiselt on tööjõu tootlikkus väliskapitaliga ettevõtetes (väliskapitaliga ettevõtteks loetakse firmat, mille omakapitalist vähemalt 10% on välismaist päritolu) tunduvalt kõrgem kui kodumaisel kapitalil põhinevates firmades, ületades käibe järgi mõõdetult kodumaiste tootjate taseme 1,3 korda ja lisandväärtuse alusel leitud näitaja põhjal kodumaiste tootjate taseme 1,33 korda, põhjuseks eelkõige väliskapitali osalusega tootjate parem tehnoloogiline ning juhtimisteadmiste tase, lisanduva võimaliku põhjusena kapitali odavam hind multinatsioonsete ettevõtete võrgustikesse kuuluvatele ettevõtetele. Samas võib huvitava tulemusena välja tuua selle, et puidutööstuses (puidutöötlemises ja puittoodete tootmises, mööblitööstus välja arvatud) sellist olulist erinevust nende kahe ettevõtete grupi vahel täheldada ei saa (vt tabel 5.2). Tootlikkuse näitajate puhul, nii lisandväärtuse kui ka käibe alusel leitud osas, tuntavat erinevust puidutöötlemise ja puidust toodete tootmise sektoris (erinevalt mööblitööstusest), ei olnud.

Väliskapitaliga ettevõtted on puidutöötlemises tunduvalt enam ekspordile orienteeritud kui kodumaised tootjad – ekspordi osakaal käibes moodustas 2001. a kodumaisel kapitalil põhinevatel ettevõtetel (KE) 49% ja väliskapitaliga tootjail (VOE) 79%. Kogu töötlevas tööstuses keskmiselt olid vastavad näitajad 39% ja 67%. Mööblitööstuses olid antud osakaalud vastavalt tootjate gruppide 65% ja 90%, seega väliskapitali omanduses olevad mööblitootjad ekspordivad valdava enamuse oma toodangust ja Eesti enda turg on neile vähetähtis. Statistikaameti paneelandmebaasi analüüsi alusel võib järeldada, et VOEd on suuremad ja kasumlikumad kui kodumaisel kapitalil põhinevad puidutöötlemis- ja puittoodete tootmisega tegelevad firmad. Kui väliskapitaliga ettevõtteid oli puidutöötlemissektori ettevõtetest 2001. a andmete põhjal vaid 26%, siis käibes oli nende osakaal juba 37%, ekspordis koguni 49%, lisandväärtuses ja varades 38% ning töötajate arvus 37%, summaarses kasumis koguni 56%. Sarnane ilming on täheldatav

ka mööblitööstuses. Hinnates leitud OVI osakaalu järgneva välisosaluse indeksi (VOE osakaal varades + osakaal käibes + osakaal hõives)/3) alusel, võib järeldada, et väliskapitali osakaal on puidu- ja mööblitööstuses siiski madalam kui töötlevas tööstuses tervikuna, indeksi väärtus puidutöötlemises 37,2%, mööblitoomises 44,9% ja töötlevas tööstuses tervikuna 49,6%.

Käiberentaablus oli puidutöötlemise VOEdes 2001. a keskmiselt 4,4%, ülejäänud puidutöötlejatel 2,2%, töötlevas tööstuses tervikuna oli antud näitaja mõlemas grupis kõrgem, vastavalt 6,3 ja 3,3%. Mööblitööstuses ilmnes veelgi märkimisväärsem erinevus, käiberentaablus VOE grupis 7,7% ning kodumaistel tootjatel (paneelandmebaasi kaasatud ettevõtete põhjal arvatuna) 0,81%. Väliskapitaliga ettevõtted maksavad Eesti puidutööstuses oma töötajatele keskmiselt rohkem palka kui kodumaisel kapitalil põhinevad konkurendid. Tööjõukulude suhe töötajate arvu, mis võimaldab analüüsida nn oskustöötajate intensiivsust harus/ettevõttes, on märgatavalt kõrgem välisosalusega tootjate osas, puidutöötlemises koguni 19,4% kõrgem kui kodumaise osalusega firmade seas. Osaliselt võivad erinevused antud kahe grupi ettevõtete vahel tuleneda VOEde paremast juhtimisteabest ja/või rakendatavast tehnoloogiast ning ülemaailmsetesse tootmisvõrgustikesse kuulumisest. Kuid paremate tegevustulemustega (ja ka suurematel) algselt kodumaistel ettevõtetel on tõenäolisem potentsiaalsetes välisinvestorites huvi äratada, st VOE grupi ettevõtte konkurentsieelise ja heade tulemuste taga võib olla nii välisinvestorilt pärinev oskusteave, aga ka lihtsalt ettevõttel juba varem enne välisinvesteeringu saamist olnud konkurentsieelised. Seos on seega mõlemasuunaline – ühelt poolt välisinvesteering soodustab ettevõtte majanduslikku edu ja teiselt poolt firma majanduslik edu soodustab välisinvestorites huvi äratamist ja muudab tõenäolisemaks nende poolt osaluse omandamise firmas.

Kui võrrelda väliskapitaliga firmade ja kodumaisel kapitalil põhinevate tootjate erinevust kogu töötlevas tööstuses tervikuna ja eraldi puidutöötlemises, ilmneb ühe erinevusena, et puidutöötlejate osas jääb kapitali-töötajate suhe (mõõdetuna põhivara suhtena

töötajate arvu) välismaise otseinvesteeringuga ettevõtetes märgatavalt alla samale näitajale kodumaistes ettevõtetes (moodustades vaid 82,5% viimaste tasemest). Töötlevas tööstuses tervikuna ning märkimisväärselt ka mööblitööstuses on olukord Eestis täiesti erinev – antud näitaja on VOEdes töötleva tööstuse osas keskmiselt 36% kõrgem kui vaid kodumaisel kapitalil põhinevates firmades ja mööblitootmises koguni 169% kõrgem. Seega on kodumaised puidutöötlemisettevõtted väga tugevasti investeerinud materiaalse põhivara loomisse, edestades välisosalusega ettevõtteid.

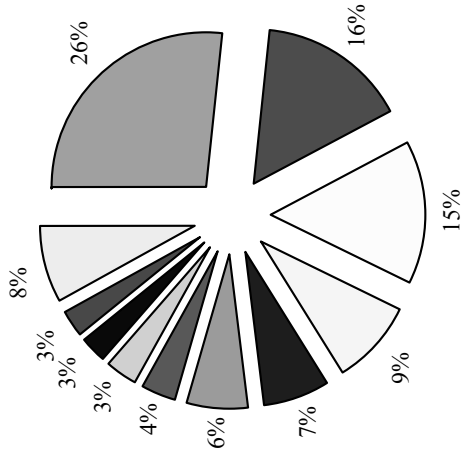
5.2. Puidusektori ekspordi olukord ja dünaamika

Eesti puidutööstuse eksport oli 2002. a andmetel 11 094,3 miljonit krooni, mis moodustas Eesti majanduse kogueksportist 19,5%. Seega annab Eesti puidutööstus umbes ühe viiendiku kogu Eesti ekspordist. Kõige rohkem eksporditi pikikiudu saetud või lõigatud puitu, mis moodustas 26% kogu puidutööstuse ekspordist. Joonisel 5.4 on toodud kümme kõige rohkem eksporditavat tootegrupi.

Teisel kohal puidutööstuse ekspordis on puitmööbel ja selle osad 16%ga. Järgmiseks ekspordiar artikliks on töötlemata, kooritud või koorimata, prussitud või prussimata puit 15%ga. Ülejäänud tootegruppide eksport jääb alla 10% puidutööstuse ekspordist. Võrreldes 1996. aastaga on esikolmik kohad vahetunud. Siis oli esikohal töötlemata, kooritud või koorimata, prussitud või prussimata puit, teisel kohal puitmööbel ja selle osad ning kolmandal kohal pikikiudu saetud või lõigatud puit.

Alates 1996. aastast on puidutööstuse eksport küll kasvanud, kuid kasv on olnud aeglustuv. Tabelis 5.3 on toodud kümne enam eksporditava tootegrupi ekspordi kasvud võrreldes eelmise aastaga. Suurima kasvu on viimase aastal läbi teinud küttepuidu ja puidujäätmete eksport ning suurima languse töötlemata, kooritud või koorimata, prussitud või prussimata puidu eksport (puidutööstuse kogueksport oli selle tootegrupi ekspordi osakaal 15%).

- Pikikütu saetud või lõigatud puut
- Puitmööbel ja selle osad
- Töötlemta, kooritud või koorimata, prussitud või prussitamata puut
- Puidust ehitusdetalid, koostatud parketkiibid, katusesindlid ja laastud
- Kokkupandavad puitehitised
- Kütterpuut palkidena, halgudena, okstena, haokubudena, puitlaastud, pilpad, saepuru ja puidujätmed
- Pidevprofiiliga puitmaterjal, mille vähemalt ühte külge või servpinda on lõigatud
- Vineer, spoonitud puitpaneelid jms kihiline puitmaterjal
- Puidust pakk-kastid, karbid, puurid, trumlid jms. Puitaara; puidust kaablitrumlid, puitalused jms. Kaubaalused; vaadid jms.
- Muud puidust tooted
- Muud

Joonis 5.4. Eesti puidutööstuse eksport tootegrupiti 2002. a (Eesti Statistikaameti andmed).

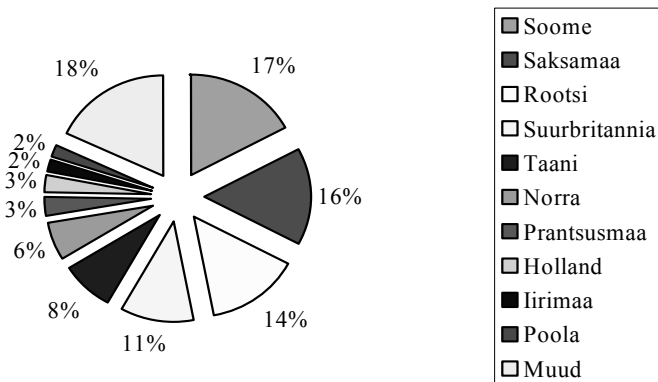
Tabel 5.3. Puidu põhieksporti kasv %, TOP 10 kaubagrupid

Kaubagrupi nimetus ja kood	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Pikikiudu saetud või lõigatud puit (4407)	82,6	19,2	45,7	4,6	-0,6	22,2
Puitmööbel (940330 jt)	19,9	30,4	54,7	25,0	-29,9	0,0
Töötlemata, kooritud või koorimata, prussitud või prussimata puit (4403)	80,0	29,1	-0,7	6,7	-17,5	-10,8
Puidust ehitusdetailid (4418)	29,9	77,5	10,9	40,5	51,9	33,4
Kokkupandavad puitehised (940600100)	84,9	42,3	15,4	29,9	39,2	14,6
Küttepuit, puitlaastud, saepuru ja puidujäätmed (4401)	109,9	46,4	16,6	27,5	28,4	37,3
Pidevprofiiliga puitmaterjal (4409)	205,8	-8,1	12,0	24,2	43,2	17,6
Vineer, spoonitud puitpaneelid (4412)	14,4	-5,9	-18,2	-28,0	52,5	12,1
Puidust pakk-kastid, karbid jms puittaara; puitalused jms (4415-44169)	49,0	27,4	8,5	4,8	10,1	15,8
Muud puittooted (4419-4421)	16,8	28,8	-2,6	44,8	62,0	29,8
Kokku	55,3	25,2	21,5	13,3	18,9	8,5

Allikas: ESA.

Keskmisest valdavalt kiirema ekspordi kasvuga kaubagrupid on perioodil 1997–2002 lisaks eespool nimetatule olnud puidust ehitusdetailid, kokkupandavad puitehitised, pidevprofiiliga puitmaterjal. Kolmel aastal kuuest on ekspordi kasv ületanud keskmist sektori ekspordi kasvu veel pikikiudu saetud või lõigatud puidu ja puitmööbli osas, neist puitmööbli ekspordis toimus 2001. aastal märgatav langus ja ka 2002. a eksport jäi märgatavalt alla 1999. a omale. Keskmisest valdavalt väiksem on põhieksporti muutus olnud vaadeldaval perioodil kaubagrupi 4415–4416 (puidust pakk-kastide, puittaara ja puitluste tootmine), 4403 (töötlemata, kooritud või koorimata, prussitud või prussimata puit), ja kui välja arvata aasta 2001, siis ka kaubagrupi 4412 (vineer, spoonitud puitpaneelid) osas.

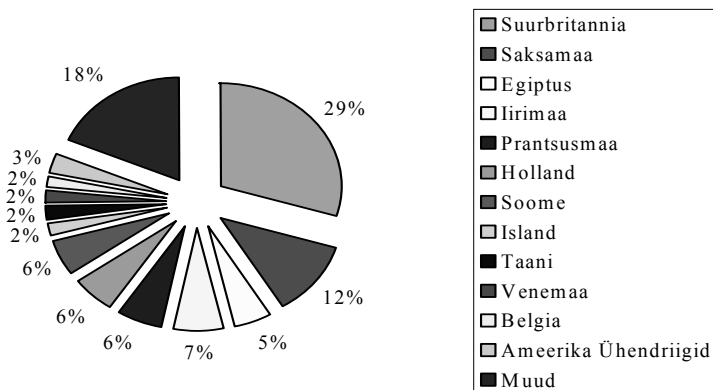
Riikidest oli puidutööstuse eksport 2002. aastal kõige suurem Soome (17% kogu puidutööstuse ekspordist). Joonisel 5.5 on toodud kümme kõige suuremat ekspordipartnerit. Saksamaale eksporditi puidutööstuse kogutoodangust 16%, Rootsi 14% ja Suurbritanniasse 11%. Joonise alusel saab öelda, et Eesti puidutööstus tervikuna on orienteerunud Skandinaavia ja Lääne-Euroopa turule.

Joonis 5.5. Eesti puidutööstuse eksport riigiti 2002. a (Statistikaameti andmed).

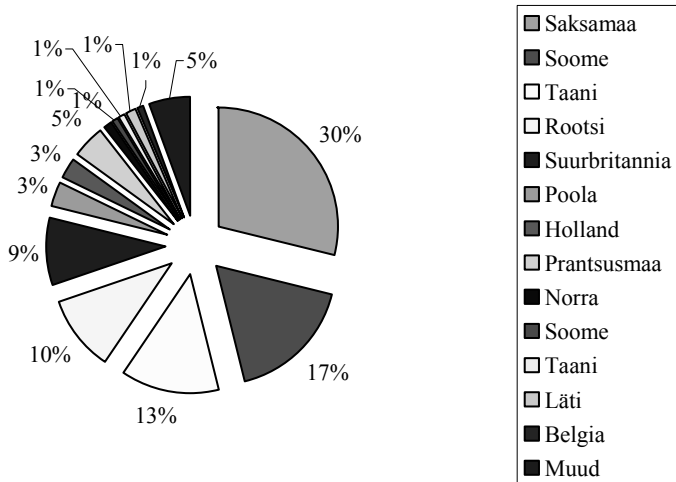
Eesti puidutööstuse väliskaubanduspartnereist Soome eksporditi kõige rohkem töötlemata puitu – 25% (kaubagrupp 4403), sellele järgnes küttepuit (kaubagrupp 4401) ning puitmööbel ja selle osad (mõlemad 16%). Saksamaale eksporditi kõige rohkem puitmööblit – 30%, teisel kohal oli saematerjal (kaubagrupp 4407) – 21% ja kolmandal – 15% – kokkupandavad puitehitised. Ekspordist Rootsi moodustab enamuse töötlemata puit – 52% (kaubagrupp 4403), sellele järgnevad puitmööbel ja küttepuit (kaubagrupp 4401), vastavalt 12 ja 8%. Suurbritannia puhul on välja kujunenud üks eksporditartikkel, mis hõlmab 71% Eesti ekspordist Suurbritanniasse – küttepuit (kaubagrupp 4401), mille kõrval on teisel kohal puitmööbel ja selle osad – 13%. Ekspordil Taani on peamised kaubagrupid jaotunud ühtlaselt: 28% kaubagrupp 4419 kuni 4421, 21% kaubagrupp 4418 ning 20% puitmööbel ja selle osad.

Järgnevalt on toodud enim eksporditavate kaubagruppide välja-vedu riigiti. Esimesel kohal olevat pikikiudu saetud või lõigatud puitu eksporditi kõige rohkem Suurbritanniasse (29%), teisel kohal oli Saksamaa 12%ga (vt joonis 5.6). Suurbritanniasse eksporditava tonni hind oli keskmiselt 3450 krooni ja Saksamaale keskmiselt 4905 krooni. Tootegrupi keskmine tonnihind kõikide riikide turgudel koos vaadatuna oli 3989 krooni, mis näitab, et Eesti ekspordib antud tootegruppi Suurbritanniasse keskmisest madalama hinnaga.

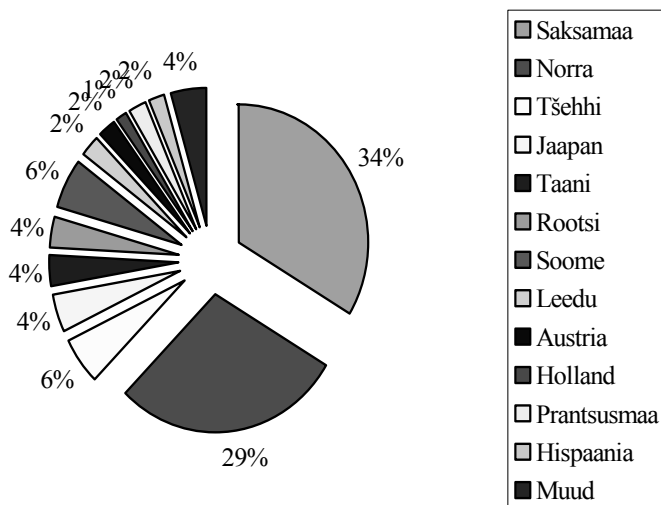
Joonis 5.6. Pikikiudu saetud või lõigatud puidu eksport riigiti 2002. a (Statistikaameti andmed).

Teisel kohal olevat puitmööblit ja selle osi eksporditi kõige rohkem Saksamaale (30%) keskmise hinnaga 27 970 krooni tonn (vt joonis 5.7). 17% puitmööblit eksporditi Soome hinnaga 31 848 krooni tonn. Taani eksporditava puitmööbli keskmine hind oli 24 249 krooni tonn (13% toodangust). Kogu tootegrupi keskmine hind oli 28 123 krooni ning keskmisest kõrgema hinnaga müüdi puitmööblit Soome.

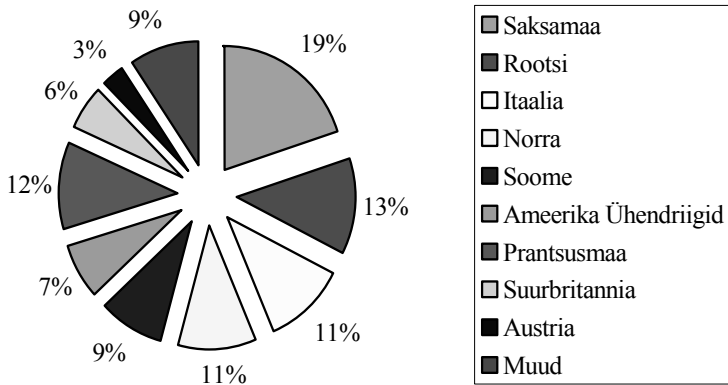
Joonis 5.7. Puitmööbli ja selle osade eksport riigiti 2002. a (Statistikaameti andmed).

Kokkupandavaid puitehitisi eksporditakse Eestist edukalt peamiselt Saksamaale ja Norrassa – vastavalt 34 ja 29% koguekspordist (vt joonis 5.8). Norrassa eksporditavate puitehitiste hind on keskmiselt 18 417 krooni tonn ning Saksamaal 11 266 krooni tonn. Kuigi Norrassa eksporditav puitehitiste osakaal on väiksem kui Saksamaale eksporditav osa, on Norra turul saadud hind palju kõrgem.

Joonis 5.8. Kokkupandavate puitehitiste eksport riigiti 2002. a (Statistikaameti andmed).

Vineeri ekspordis on toimunud ühtlane jaotus riikide vahel. Saksamaale eksporditakse 19%, Rootsi 13%, Prantsusmaale 12% ning 11%ga järgnevad Itaalia ja Norra (vt joonis 5.9). Kuupmeetri keskmine hind oli 2002. aastal 6214 krooni, keskmisest kõrgema hinnaga müüdi Saksamaale (6780 krooni), Prantsusmaale (9041 krooni) ja Norrassa (6423 krooni). Rootsi eksporditi vineeri keskmise hinnaga 5906 kr m³ ja Itaaliasse hinnaga 5352 kr.

Joonis 5.9. Vineeri, spoonitud puitpaneelide ja muu kihilise puitmaterjali eksport riigiti 2002. a (Statistikaameti andmed).

Kokkuvõtteks võib öelda, et olulisemad puidusektori ekspordiartiklid on saematerjal, puitmööbel, töötlemata puit ja puidust ehitusdetailid. Siiski kasvab ekspordis pidevalt kõrgema töötlusastmega puidutoodete osa ning kahaneb ümarpuidu osa. Tähtsamateks ekspordipartneriteks on Soome, Saksamaa, Rootsi ja Suurbritannia, seega on Eesti puidusektori peamiseks ekspordituruks EL riigid.